

Xavier Novell: «Els temples no poden ser considerats com a llocs ?públics? disponibles per a qualsevol tipus d'activitat»

El Bisbat de Solsona regularà l'ús de les esglésies i capelles per actes culturals i socials

Un concert a la Catedral de Solsona (Arxiu)

El Bisbe Xavier Novell ha fet arribar un document als rectors de les parròquies amb uns criteris per a l'ús de les esglésies i les capelles per a actes extralitúrgics, així ho ha fet saber a través de la seva glossa dominica.

En aquest document explica que "Ja fa anys que les esglésies i capelles del territori diocesà s'han obert puntualment a actes extralitúrgics. La recepció de la reforma litúrgica i la voluntat de dialogar amb la cultura, després del Concili Vaticà II, feu que, a poc a poc, institucions i grups corals demanessin el temple per a dur a terme concerts de música. Si a l'inici els repertoris eren estrictament religiosos, progressivament van incorporar composicions profanes. Més endavant,

se sumaren altres actes culturals i, malauradament, també, encara que molt esporàdicament, espectacles teatrals clarament incompatibles amb la santedat d'aquests llocs."

El Bisbe de Solsona entén que "Ha ajudat a tot aquest procés: l'absència, en molts pobles, d'un local adequat per a concerts de música; la petició de les corals invitades als oficis solemnes de poder tenir un concert després de la celebració; el caràcter gratuït de l'ús del temple; l'atractiu estètic i acústic de les esglésies i a voltes la presència d'orgue."

També "Un altre fet que ha estimulat l'ús de les esglésies i capelles per a actes extralitúrgics ha estat els convenis de cessió a les corporacions municipals o a altres institucions per tal d'aconseguir subvencions públiques per a la seva restauració. Aquests convenis inclouen el dret d'ús per a actes culturals compatibles amb el culte catòlic i, massa sovint, als promotors d'aquests actes els falta la sensibilitat adient per decidir el que es fa en un edifici religiós. Tampoc hi ajuda que alguns dels temples més atractius per a actes culturals tenen molt poc culte i es justifica el seu ús per a altres actes per mantenir i justificar les inversions públiques fetes en la seva restauració."

I afegeix que "Encara, les darreres migracions han portat, a les nostres viles i ciutats, persones d'altres confessions cristianes i d'altres religions. També han proliferat entre nosaltres pràctiques religioses i esotèriques de procedència oriental. Mentre cal lloar la cessió puntual o temporal d'esglésies o capelles a les comunitats ortodoxes o d'altres confessions cristianes orientals, cal lamentar alguna cessió per a actes sectaris o de caràcter religiós no cristià."

Per tot això Mons. Xavier Novell ha subratllat que "Al llarg d'aquest procés, bona colla de rectors es troben incòmodes davant moltes de les peticions que reben, però tenen dificultats per rebutjar-les, especialment quan ja hi ha consolidada una determinada manera de fer."

El bisbe de Solsona, prossegueix en l'escrit amb la definició litúrgica de l'església, que especifica que és "l'edifici en el qual es congrega la comunitat cristiana per escoltar la paraula de Déu, pregar comunitàriament, rebre els sagraments i celebrar l'eucaristia?". I per això, les esglésies són llocs sagrats, és a dir, "separats", destinats amb caràcter permanent al culte des del moment de la seva dedicació (o benedicció).

Afegeix que el Codi de Dret Canònic, en el cànon 1210, regula l'ús que es pot fer d'un temple: "En un lloc sagrat, només cal admetre-hi allò que serveixi per a l'exercici i el foment del culte, la pietat i la religió i cal prohibir-hi allò que no està en consonància amb la santedat del lloc. L'Ordinari, però, pot permetre-hi, en casos concrets, altres usos que no siguin contraris a la santedat del lloc?".

De la normativa vigent, es dedueix que els temples no poden ser considerats com a llocs "públics" disponibles per a qualsevol tipus d'activitat. Per això, els actes que no estan directament vinculats a llur finalitat estan restringits, han de ser sempre excepcionals i han d'estar sotmesos al permís del bisbe.

La Congregació per al Culte Diví i la Disciplina dels Sagraments, l'any 1987, va publicar unes instruccions sobre els concerts a les esglésies, ja que aquest era el tipus d'acte extralitúrgic per al qual més sovint es demanaven els temples. Aquestes normes, que són vigents, estableixen que només es permeten concerts de música sagrada, previ permís del bisbe i garantint que siguin gratuïts.

Conclou el bisbe de Solsona que per tal que siguin aplicades correctament a la diòcesi les normes generals de l'Església sobre l'ús de les esglésies o capelles per a actes extralitúrgics, la prudència pastoral recomana establir uns criteris diocesans que ajudin els rectors a restringir progressivament els actes extralitúrgics. Cal, a més, que aquests criteris ajudin a fer la pedagogia necessària envers els promotors dels actes extralitúrgics no adients perquè comprenguin que, malgrat el costum creat, han de cercar altres espais més escaients. El bisbe acaba la glossa afirmant que algú potser no considerarà aquests criteris una "bona notícia, però "un servidor, que s'ha fet un tip de veure el que no toca en moltes de les nostres esglésies, considera que són una bona notícia".

CRITERIS per a l'ús de les esglésies i temples

1. Poden tenir lloc, a les esglésies, concerts i altres actes culturals sempre que el contingut i la finalitat de l'acte sigui la pregària, l'evangelització, la caritat i el diàleg fe i cultura. Quan els actes no siguin organitzats i promoguts per la mateixa parròquia, hauran de ser expressament autoritzats, sempre ad casum -per a aquella ocasió- pel rector o aquell a qui ho delegui (a partir d'ara responsable) i previ compliment dels següents requisits:

a- Els organitzadors presentaran oportunament la sol·licitud, per escrit, indicant:

Tipus d'acte

Data i lloc de realització

Títol de l'acte, programa o síntesi del seu contingut

Si no es tracta d'un concert, nom de les persones que hi intervindran

En cas que no sigui un acte gratuït, motius pels quals es pretén cobrar entrada

b- El responsable serà qui comunicarà que el permís ha estat concedit o denegat per a dur a terme l'acte, després de verificar el seu caràcter i les raons que justifiquin, si és el cas, que no sigui un acte gratuït.

c- El responsable podrà establir una aportació econòmica dels organitzadors a la parròquia en concepte de despeses de llum, calefacció, neteja i manteniment.

d- El responsable vetllarà, quan es concedeixi el permís, perquè els organitzadors es comprometin a assegurar:

Que ordinàriament no s'ocupi el presbiteri i, sobretot, no s'usi, per cap motiu ni amb cap finalitat, l'altar, la seu i l'ambó.

El respecte al mobiliari i l'assumpció del cost de les reparacions provocades pels possibles desperfectes.

El respecte en el vestir tant dels qui intervindran com dels assistents.

e- El responsable vetllarà perquè es retiri el Santíssim Sagrament del sagrari que es trobi en els espais del temple que s'utilitzaran. Es deixarà la porta del sagrari oberta i el llum indicatiu apagat perquè aquest fet sigui manifest.

2. No permetre l'ús de les esglésies i capelles per a actes religiosos no cristians.

3. No permetre actes interreligiosos en les esglésies i capelles.

4. Quan els temples, propietat d'entitats civils o cedita establiment, en què hi ha culte més o menys habitual, acullin actes obertament contraris a la santedat del lloc?, convé que:

a- El responsable manifesti a la propietat o al qui en té l'ús la incompatibilitat entre aquests tipus d'actes i el culte catòlic amb l'objectiu d'impedir-los i, si fos necessari, en el cas que la propietat sigui el bisbat o una parròquia, procedir a la revocació de la cessió del temple.

b- Si no es pot aconseguir cap d'aquests objectius, cessar-hi el culte i demanar la incoació d'un expedient de dessacralització del temple en qüestió.

Tot allò exposat en aquests criteris no entela l'actitud de respecte i estima per la santedat de les esglésies per part dels fidels i també de moltes persones que per motius culturals hi entren. L'lo llur delicadesa i animo a ajudar a tots aquells que per ignorància desconeixen que les esglésies i les ermites són el lloc on els fidels lloem i donem glòria a Déu.

Perquè consti, ho signo i segello a Solsona, el dia vint de febrer de dos mil disset.

+ Xavier, bisbe de Solsona

Es considera acte gratuït també aquell que, sense cobrar entrada, al final es demana la col·laboració econòmica lliure dels participants.